

Základní pravidla osobního a rodinného rozpočtu

Jedním ze základních pilířů lidského života je schopnost zajistit si živobytí a tedy uspokojení základních životních potřeb, což v dnešní době primárně znamená schopnost umět vycházet a zacházet s penězi, a být tedy finančně gramotný.

MINISTERSTVO
PRŮMYSLU A OBCHODU

VEDENÍ OSOBNÍHO A RODINNÉHO ROZPOČTU

Co je to rozpočet:

Každý člověk by měl mít nejen přehled o svých aktuálních příjmech a výdajích, ale zároveň by měl i **finančně plánovat pro následující období** – týdne, měsíce i roku. Rozpis příjmů a výdajů, které během určité doby očekáváme, a jejich praktické vyhodnocení nazýváme **rozpočet**. **Rodinný rozpočet** je takový rozpis, který **se týká celé domácnosti**.

Smyslem rozpočtu je provést jeho vyhodnocení, příjmy a výdaje podle potřeby přehodnotit a následně podle nového rozpisu postupovat.

Jak na to? **Sestavte si rozpočet, který budete dodržovat a pravidelně aktualizovat.**

Nejlepším, léty prověřeným postupem, je jít na to postupně, po krocích.

KROK 1. - vytvořte si seznam Vašich (rodinných) skutečných příjmů a výdajů:

Příjmy – představují veškeré finanční prostředky, které **obdržíte** za určité období, obvykle za měsíc.

Pravidelné příjmy - jsou typicky mzda nebo plat, případně příjem z podnikání, **důchod**. Pravidelné příjmy slouží k tomu, aby z nich byly hrazeny běžné výdaje, ale zároveň je třeba z nich vytvářet pravidelné úspory, která pak slouží jako finanční rezerva do budoucna.

Nepřavidelné příjmy - např. odměna/bonus od zaměstnavatele, výnosy z cenných papírů, dědictví, výhra v loterii či soutěži, by primárně měly sloužit k jednorázovému navýšení vytvářených úspor, a to s ohledem na řadu náhlých či nečekaných událostí v životě (ztráta zaměstnání, dlouhodobá pracovní neschopnost z důvodu nemoci či úrazu, platební neschopnost zaměstnavatele). Obecně se ke krytí takovýchto událostí doporučuje mít k dispozici rezervu ve výši alespoň trojnásobku **nutných** měsíčních výdajů.

Výdaje - představují naopak vše, co za určité období, nejčastěji měsíc, vydáváme. Z hlediska vedení rozpočtu je rozdělíme podle účelu, např. na bydlení, energie, nákupy potravin, dopravu, léky, koníčky aj. V rámci jednotlivé kategorie pak budeme rozlišovat mezi **výdaji nutnými a výdaji zbytnými**.

Nutné výdaje - představují výdaje, které zkrátka musíme učinit pro **zajištění** základních či nezbytných potřeb. Mezi ně řadíme zejména nájemné, splátky (úvěrů, půjček, leasingu apod.), platby za elektřinu, plyn, topení a vodu, výdaje na potraviny, drogerii, léky, oblečení a dopravu.

Zbytné výdaje, představují výdaje, které v konkrétním případě nejsou nutné, a za určitých okolností bychom se jich mohli vzdát či je alespoň omezit. Patří mezi ně například výdaje na kouření, na různé koníčky, sport a zábavu, na dárky a na dovolenou.

Další významné rozdělení je na **výdaje průběžné** a **výdaje mimořádné**. Průběžné výdaje by měly být hrazeny z pravidelných příjmů, zatímco výdaje mimořádné zejména z finanční rezervy, tj. z vlastních úspor.

K vytvoření seznamu nám stačí pouhá tužka, papír a kalkulačka, v ideálním případě použijeme počítač či notebook, kdy lze pak použít i různých programů anebo řady kalkulaček na webových stránkách.

KROK 2. - porovnejte si zjištěné příjmy a výdaje:

Po sestavení přehledu skutečných příjmů a výdajů je třeba každý sloupec sečíst a výsledky navzájem porovnat.

KROK 3. - na základě zjištěných údajů se rozhodněte, zdali:

- a) **snížíte výdaje** (hlavně v oblasti těch zbytných),
- b) **navýšíte příjmy** (ideálně zvýšením kvalifikace nebo další prací, brigádou),
- c) **snížíte výdaje i navýšíte příjmy** (což je ideální postup).

Zbývá Vám na konci měsíce nějaká ta koruna? Nebo naopak Vám vždy schází? Podle toho je potřeba nastavit další možné kroky. Vždy se dívejte nejen na to, jak situace vypadá nyní, ale jak byste chtěli, aby vypadala v budoucnu. A hlavně nezapomeňte počítat s tím, že se situace Vás nebo Vaší rodiny může v čase měnit (dítě, ztráta zaměstnání, atd.).

Cílem výše uvedeného postupu je **získání kontroly nad finanční situací domácnosti a předejití či alespoň snížení rizika zejména v podobě zadlužování**, které je v současné době závažným problémem nejen v rámci rodiny, ale celé společnosti.

Po porovnání příjmů a výdajů a na základě celkového výsledku, můžeme po přehodnocení vytvořit nový rozpočet podle výše uvedených pravidel a našich cílů.

Aby však byl nový rozpočet skutečně efektivní a dosáhl svého potřebného cíle, **řídte se** následujícím:

- a) důsledně **dodržujte pravidla** nastavená novým rozpočtem,
- b) rozpočet pravidelně po určité době **aktualizujte**, aby odpovídal aktuálním skutečnostem a realitě.

*Leták byl vytvořen v rámci projektu **Zvyšování spotřebitelské gramotnosti obyvatel ČR** spolufinancovaného Ministerstvem průmyslu a obchodu.*

MINISTERSTVO
PRŮMYSLU A OBCHODU

**Asociace sociálního
poradenství**

Sabinova 287/33, 130 00 Praha 3
hynek.kalvoda@socialniporadenstvi.cz
Telefon: +420 777 257 568
www.socialniporadenstvi.cz

